

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

Vedlegg 2 – Helse, miljø og sikkerhet (HMS), Ytre Miljø (YM) og Kvalitetssikring (KS) (Samfunnsansvar)

Dette vedlegg inngår som kontraktsdokument i avtaler der en totalunderentreprenør eller underentreprenør (heretter omtalt som UE) har påtatt seg oppdrag for Contur AS som totalentreprenør eller hovedentreprenør (heretter omtalt som CAS).

1. Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS)

1.1 HMS, Internkontroll

UE skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning med tilhørende forskrifter, relevante deler av Byggherrens SHA-plan og Byggherrens eller koordinators anvisninger. UE er forpliktet til å følge gjeldende prosedyrer og instruksjoner utarbeidet av CAS. Dette gjelder også prosedyrer og instruksjoner som Byggherren krever overfor CAS. Samordningsansvaret etter arbeidsmiljøloven § 2-2, påhviler CAS med unntak av der annet er bestemt. CAS plikter å opplyse UE om hvem som er utpekt til å ha samordningsansvaret.

UE plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (FOR-1996-12-06-1127 Internkontrollforskriften), og skal på forlangende dokumentere at systemet omfatter alle aktiviteter som skal utføres. Dette gjelder uavhengig av om de som utfører aktivitetene er ansatt i virksomheten eller ikke. UE skal tilfredsstillende CAS sine krav til kvalitetssikring/internkontroll. UE sin internkontroll skal være basert på CAS sitt internkontrollsystem, og følge denne så langt den gir anvisninger for UE.

UEs internkontroll skal så vidt mulig legges til grunn for de aktiviteter som omfattes av oppdraget, blant annet slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres. Beskrivelse av internkontrollsystemet samt egenerklæring fra UE (undertegnet av daglig leder og en representant for de ansatte) om at arbeidet med internkontroll er i praktisk funksjon skal leveres til CAS.

UE skal ha eget verneombud, som også skal delta i felles vernemøter/runder etter innkalling fra CAS sin verneleder. Som hovedregel avholdes vernerunder hver 14. dag, med mindre annet er avtalt, men UE plikter å møte på vernerunder også om dette avholdes oftere.

Dersom UE benytter underentreprenører/leverandører (kontraktsmedhjelpere) for å utføre deler av kontraktsarbeidet, plikter UE å videreføre og informere kontraktsleddet om gjeldende KS-, HMS- og Ytre Miljø-krav for prosjektet. UE skal påse at også alle kontraktsmedhjelpere har et internkontrollsystem i samsvar med Internkontrollforskriften som ivaretar relevante krav for KS, HMS og Ytre Miljø.

UE plikter å gjøre sine ansatte, innleide og ansatte i underliggende kontraktsledd oppmerksom på de bestemmelser som fremgår av dette punkt.

All kontakt med Byggherren skal skje gjennom CAS.

UE skal etter avslutning av hver måned oversende data om totale arbeidstimer, sykefravær, ulykker, og energiforbruk til CAS. Rapportering av ulykker og avvik kan erstattes med bruk av rapporteringssystemet til CAS. Med mindre annet er avtalt oversendes dokumentasjonen senest den 5. i etterfølgende måned.

1.2 Prosjektilpasset KS-system med KS-, HMS- og Ytre Miljø-plan

UE skal utarbeide en prosjektilpasset KS-, HMS- og Ytre Miljø-plan med relevante prosedyrer og sjekklister som ivaretar kravene til KS-, HMS- og Ytre Miljø-arbeidet på prosjektet. Planen skal forelegges CAS for gjennomgang og godkjenning før kontraktsarbeidene starter.

Prosjektilpasset KS-, HMS- og Ytre Miljø plan skal bl.a. sørge for:

- At personskader, miljøskader, materielle skader, nestenulykker, kvalitetsavvik og andre uønskede forhold blir registrert, behandlet og lukket på en systematisk måte. CAS skal ha kopi av alle meldte avvik.
- At det iverksettes målrettede og forebyggende tiltak for å hindre gjentagelse av uønskede hendelser.
- At det identifiseres potensiell risiko og helsefarer ved utførelse av arbeidsoppgaver og at det iverksettes forebyggende tiltak og opplæring for å redusere faremomenter.
- At all bruk av maskiner, utstyr og lignende utføres av kvalifisert personell som har fått dokumentert produktspesifikk opplæring.
- At det ikke oppstår skader på ytre miljø under prosjektets utførelse.
- At sluttprodukt overleveres iht. kontraktens kvalitetskrav. Kravene i hovedkontrakten skal følges.

UE skal, sammen med alle som skal utføre arbeidet under hans kontrakt på prosjektet, gå gjennom relevante tema i prosjektets KS-, HMS- og Ytre Miljø-plan. UE har ansvaret for at personell i egen organisasjon og hos kontraktsmedhjelpere er kjent med og følger alle relevante lover og regler, samt spesielle KS-, HMS- og Ytre Miljø-krav på prosjektet.

UE skal aktivt delta i arbeidet med å ivareta KS, HMS og Ytre Miljø på prosjektet. Risikovurderinger, Sikker-Jobb-analyse («SJA») og tilhørende dokumentasjon og sjekklister for arbeidsoppgaven skal være på et språk som er forståelig for arbeidstakerne som skal utføre arbeidet, i tillegg til en norsk versjon for CAS.

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

1.3 Tiltak ved risiko for skade m.m.

Sikkerhet på byggeplassen må ivaretas i enhver sammenheng, og det må ikke på noe tidspunkt iverksettes arbeider som går på bekostning av sikkerheten.

UE forplikter seg til å varsle om avvik og hendelser med potensiale for ulykker/nestenulykker i systemet som benyttes av CAS. UE forplikter seg til å følge de retningslinjer som foreligger der, med tanke på klassifisering av hendelse, alvorlighetsgrad og skadeomfang. UE forplikter seg videre til å følge instruksene vedrørende behandling og lukking av avvik og hendelser. Dette innebærer at UE forplikter seg til å iverksette de tiltak som skisseres i forbindelse med hendelsen og etterfølgende tiltak for å unngå gjentakelse. UE bærer selv kostnaden for slike tiltak som er relevant for UE. Dette er ikke til hinder for at de alminnelige mangelskravene gjelder, herunder utbedring, prisavslag og erstatning for mangler ved kontraktsytelsen. Forsinkelser med dertil hørende krav som påføres prosjektet som følge av avvik, avviksbehandling eller mangler ved UEs ytelse, dekkes av UE. Om nødvendig må UE forsere inn tapt tid, så fremt dette er mulig innen rammene for helse, miljø og sikkerhet.

UE er ansvarlig for at UE ved utførelsen av sine arbeider ikke tilsmusser, skader eller ødelegger andres arbeid, og plikter uten ekstra godtgjørelse å gi tilstrekkelig beskyttelse til bygningsdeler som kan være utsatt, eventuelt varsle CAS dersom UE mener plikten til å beskytte ikke er hans.

Påføres CAS tap ved at man er forpliktet til å betale erstatning til tredjemann for forhold forårsaket av UE, kan CAS kreve regress hos UE.

1.4 Personellregistrering på byggeplass

UE skal innregistrere alle sine arbeidere på anleggsplassen iht. Isachsen sine rutiner. Alt mannskap som utfører arbeid på anlegget skal registreres elektronisk inn og ut daglig. UE får ikke gjennomført noen arbeider på anleggsplassen uten at slik registrering er gjort. Eventuelle forsinkelser i UE sine arbeider som følge av manglende registrering bæres av UE selv, med mindre manglende registrering er en følge av forhold på CAS sin side.

2 Rapportering av HMS-hendelser

UEs egne ansatte, innleide og hans kontraktsmedhjelpere skal registrere avvik (HMS-, kvalitets- og YM-avvik) i CAS sitt egne system for håndtering av avvik. UE vil få tilgang til systemet og innlogging på app ved signering av PSI (Personlig Sikkerhetsinstruks) ved oppstart på prosjektet. Samtlige arbeidere hos UE, samt dennes kontraktsmedhjelpere og innleide arbeidstakere, plikter å sette seg inn i sikkerhetsinstruksen på anlegget og signere egen PSI.

UE forplikter seg til å føre alle avvik i denne løsningen.

3 Personlig verneutstyr og arbeidssikring

Personlig verneutstyr er påbudt i henhold til sikkerhetsinstruksen på det enkelte anlegg. UE er selv ansvarlig for vernearbeid som naturlig hører inn under UEs entrepris og holder selv offentlig godkjent utstyr for dette. Som et minimum er følgende påbudt for UE og UEs underentreprenører, kontraktsmedhjelpere og innleide arbeidstakere:

- Todelt vernetøy eller kjeledress i synlighetsklasse 3 iht. NS-EN ISO 20471:2013
- Hjelm
- Egnede vernefottøy med spikertramp
- Tilpasset øyevern, hørselsvern, mv. skal alltid medbringes og benyttes der det er fare for støy eller sprut

Spesielt for arbeid i og ved jernbaneinfrastruktur gjelder i tillegg:

- Flammehemmende, todelt vernetøy eller kjeledress i synlighetsklasse 3 iht NS-EN ISO 20471:2013
- 1000V-hjelm med hakestropp

Spesielt for tunellarbeider;

- Bærbart lys og egnede selvredningsutstyr i alle enheter
- Brannslukningsapparat i alle enheter

Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Øvrig personlig verneutstyr som beskrives i risikovurderingen er påbudt benyttet. Besøkende skal som et minimum utstyres med hjelm, vernefottøy med spikertramp og vernevest i synlighetsklasse 3 iht NS-EN ISO 20471:2013. Besøkende skal til enhver tid være ledsaget av personell fra eller utpekt av CAS.

UE skal følge CASs opplegg for vernearbeid og brannforebyggende tiltak. UE skal besørge sikringsarbeid for egen virksomhet.

Når UE er pålagt utførelse av sikringsarbeider er UE ansvarlig for alle skader som oppstår som følge av at disse arbeider ikke utføres innenfor fastsatte tidspunkter, eller utføres mangelfullt. Dette gjelder enten skaden oppstår på person eller ting, eller om skaden påføres CAS, Byggherren eller tredjemann.

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

4 Kompetanse og kurs

UE skal stille med personell med den nødvendige formal- og realkompetanse til å gjennomføre kontrakten. Der hovedkontrakten stiller krav om spesiell opplæring for gjennomføring av arbeidene, skal UE stille med ressurser med slik dokumentert kompetanse. Dette gjelder for eksempel, men ikke begrenset til, produktspesifikk opplæring på maskiner og utstyr. Kravene dokumenteres i henhold til hovedkontraktens dokumentasjonskrav. Kostnader ved å opparbeide seg og samle dokumentasjonen for dette holdes av UE.

UE skal ha gjennomført følgende kurs før de kommer på arbeidstedet: Førstehjelpskurs, Arbeid langs vei og obligatorisk HMS-kurs fra dette trer i kraft og introduksjonskurs for det spesifikke anlegget. Sistnevnte gjennomføres ved oppmøte på anleggsplassen eller via link ved registrering i HMSREG. I tillegg kreves det ved enkelte anlegg tilleggskurs. CAS vil opplyse UE om de relevante sikkerhetskurs som kreves, typisk, men ikke begrenset til, forurensing, arbeid langs sporvei, arbeid langs jernbane, sprengningsarbeider mv.

Den som utfører varme arbeider plikter å forvise seg om at arbeidet kan utføres sikkert og i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Varme arbeider skal avsluttes i god tid før arbeidstidens slutt. Tillatelse skal innhentes av CAS i forkant av arbeidet ved utfylling av Instruks for varme arbeider.

Som en del av kontrakten med UE skal egen kostnad ved sikkerhetskursene dekkes av UE.

5 HMS-kort

Alle som utfører arbeid for UE på byggeplassen skal bære lett synlig og bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort. UE skal for egen regning og risiko bortvise personer som ikke har HMS-kort.

Unntak kan forekomme i følgende tilfeller, men da skal følgende dokumentasjon forevises:

Ved unntak skal personens identitet bringes på det rene, sammen med annen dokumentasjon som gir grunnlag for unntak.

Med unntak menes:

- Nyansatte og ansatte som bytter arbeidsgiver og kan fremvise en ordrebekreftelse fra utgiver av HMS-kortet
- Personer på tiltak fra NAV som kan fremvise en bekreftelse fra NAV
- Elever som har praksis som kan fremvise en bekreftelse fra skole
- Flyktninger med introduksjonsprogram som kan fremvise en bekreftelse fra kommune
- Utenlandske arbeidstakere på engangs kortvarige arbeidsoppdrag, dersom det kan fremvises kopi av RF 1199 eller utskrift fra Altinn.no hvor lengde av oppdrag fremgår
- Ferievikarer som kan fremvise dokumentasjon på arbeidsforholdets lengde

6 Arbeidsvarsling ved arbeid langs vei

Arbeidsvarsling skal utføres i overensstemmelse med Statens vegvesens håndbøker N301 Arbeid på og ved veg og R511 Sikkerhetsforvaltning av vegtunneler.

UE skal sørge for at arbeidsvarslingsplan utarbeides for egne arbeider om dette er særskilt avtalt. For øvrig plikter UE å følge den til enhver tid gjeldende arbeidsvarslingsplan.

Arbeidet skal foregå på en slik måte at trafikken forbi arbeidsområdet blir opprettholdt samtidig som arbeidernes og alle trafikantgruppers sikkerhet blir ivaretatt. Eventuell stengning skal ikke skje uten samtykke fra CAS.

7 Krav til språk etc.

Gjennomføringen av denne kontrakten vil foregå ved bruk av personell som kommuniserer på norsk.

Dersom UE eller hans kontraktsmedhjelpere gjør bruk av fremmedspråklige arbeidstakere, skal UE sørge for å etablere et system for kommunikasjon som gjør at den arbeidskraft som benyttes til enhver tid er underrettet om alle forhold som er relevant for den enkeltes arbeid. Dette omfatter alle forhold, herunder, men ikke begrenset til, tegninger, beskrivelser, prosjektets HMS-dokumenter, kvalitetskrav, krav til ytre miljø, anvisninger på prosjektet mv.

Arbeidslaget skal til enhver tid bestå av minst én person som må kunne kommunisere slik at vedkommende forstår og kan gjøre seg forstått på norsk i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget.

Lovkrav og retningslinjer som framgår av Arbeidstilsynets publikasjon «forstår du hva jeg sier» skal følges.

Alle som arbeider med trafikkdirigering skal kunne kommunisere på norsk.

Samtidig plikter UE å sørge for at all kommunikasjonen med Byggherren og CAS sine egne ansatte, nødvendig for gjennomføring av kontrakten, skjer på norsk.

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

Kostnaden ved opplæring og eventuell oversettelse av UEs eget materiale holdes av UE. Dette gjelder også om dette må formidles på et annet språk.

8 Sanksjoner

Personer som ikke overholder reglene for vernearbeid bortvises fra byggeplassen om ikke retting skjer etter forutgående varsling. Dersom arbeidet forsinkes av dette forholdet, bærer UE selv risikoen for denne forsinkelsen.

Ved gjentakende brudd på eksisterende regelverk, kan CAS kreve at aktuelle personell byttes ut fra prosjektet. Kostnadene ved dette bæres av UE selv.

Dersom påpekte manglende personlig sikringstiltak ikke umiddelbart blir rettet, kan CAS besørge tiltak på UEs regning. På anlegget stilles det krav til vernetøy CE merket kl. 3. CAS har rett til å fakturere UE for de som må få utdelt vernetøy på plassen (Hjelm kr. 1000,- Hørselvern kr 500,-, Sko/Støvler kr. 1800,-). Ved øvrig manglende personlig verneutstyr, gjelder bestemmelsene over i dette punktet.

9 Ytre Miljø (YM)

9.1 Ytre miljø-plan (YM-plan)

Alle arbeider som utføres av CAS og denne kontraktsmedhjelpere skal utføres på en slik måte at det innebærer en så liten påkjenning på miljøet som mulig. UE forplikter seg til å følge prosjektet krav til ytre miljø, herunder Byggherrens og CAS sin ytre miljø-plan med vedlegg gjeldende for prosjektet. Dette gjelder for eksempel, men ikke begrenset til, utslipp, materialvalg, miljøregnskap, støy, støv, tomgangskjøring, vannbehandling, hensyntaken av sårbare områder mv.

9.2 Utslipp, drivstoffhåndtering og krav om absorbent

Det skal umiddelbart settes inn tiltak for å stoppe utilsiktet utslipp fra anleggsarbeidene når dette oppdages. For å begrense skadevirkninger ved eventuelle mindre lekkasjer/utilsiktede utslipp fra maskiner og kjøretøyer, skal hver maskin/bil medbringe egnet oppsugningsmiddel for olje og diesel.

Alt utstyr som f.eks. hydraulikkslanger eller lignende hvor det kan forekomme drypp eller lekkasje av olje eller diesel under lagring eller vedlikehold skal oppbevares på en slik måte at oljen eller diesel fanges opp.

Større utslipp skal søkes stoppet eller begrenset straks de oppstår og CAS samt ev. Byggherren skal varsles iht. gjeldende varslingsplan for prosjektet for å avklare videre tiltak.

Fylling av drivstoff på anleggsmaskinene skal fortrinnsvis utføres på egnet sted direkte fra tankbil til den enkelte maskin på anlegget. Maskiner med sikring mot overfylling skal foretrekkes på CAS sine prosjekt, for å begrense fare for sprut eller utilsiktet utslipp ved fylling.

ADR-godkjente tanker med oppsamlingskar kan tillates etter avtale med CAS der det ikke er hensiktsmessig med fylling fra tankbil. UE plikter å benytte tanker av nyere dato med sikring mot overfylling og som oppfyller alle krav i gjeldende regelverk.

Videre skal UE ha rutiner for daglig og periodisk ettersyn og vedlikehold av tanker.

Vasking og spyling av betongbiler skal kun foregå på anviste vaskeplasser. Disse anlegges på flatmark og med god avstand til vann, bekker og vassdrag. Det skal graves hull i passende størrelse (avhengig av mengden betong som skal støpes) som det legges duk i for å forhindre avrenning. Størknet betong skal pigges opp og kjøres til deponi. Vaskeplassene skal skiltes og må holdes snøfrie. Det skal ikke benyttes mobile vaskeplasser i form av kasser med duk og lignende.

Alle utilsiktede utslipp skal rapporteres som uønskede hendelser uavhengig av størrelsen på utslipp.

9.3 ProductXChange (PXC)

UE og dennes kontraktsmedhjelpere på CASs prosjekter skal være registrerte brukere av ProductXchange og levere alle sikkerhetsdatablader, ytelseserklæringer, monteringsveiledninger og annen produktinformasjon løpende igjennom systemet. Det skal oppgis GTIN (EAN nummer) der dette finnes, slik at produktene og leverandøren kan identifiseres. Kundeforholdet med ProductXchange (PXC) skal være dokumentert med et gyldig sertifikat utstedt av coBuilder AS, som leveres senest 4 uker etter kontraktsinngåelse.

UE skal generelt gjennomføre tiltak for å redusere bruk av særlige helse- og miljøfarlige materialer og kjemikalier. UE skal gjennomføre risikovurdering og substitusjon av materialer og kjemikalier slik dette er definert etter Produktkontrollloven § 3a. UE skal forsikre seg om at materialer og kjemikalier som bringes inn på byggeplass er registrert iht. til REACH der dette er relevant.

Stoffer på prioritetslisten skal unngås. Dersom UE av ulike grunner likevel ønsker å benytte slike stoffer, skal UE fremlegge dokumentasjon på utført substitusjonsvurdering for CAS i god tid før slik bruk. UE skal aktivt foreslå alternativer til helse- og miljøfarlige produkter.

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

Produkter som treffer «filteret» som er etablert i PXC skal risikovurderes ved bruk av verktøy i systemet. Der det stilles krav til miljødokumentasjon skal det sjekkes om produkter tilfredsstiller kravene satt i det enkelte prosjekt.

9.4 Ryddighet og renovasjon

UE skal for egen regning forestå kontinuerlig rydding av alle rester etter egne arbeider. UE skal sørge for at det til enhver tid er ryddighet i tilknytning til sine arbeider. Tilsvarende gjelder støvsuging og vasking der det er behov for dette. Ved behov vil det bli iverksatt fellesrydding med alle underentreprenører. UE vil da bli tildelt et område hvor den enkelte er ansvarlig for rydding. Søppel skal kastes i anvist container på riggplassen. Dersom prosjektet foretar kildesortering plikter UE å følge denne. Rydding/rengjøring som ikke er foretatt vil bli utført av CAS og kostnadene for dette vil skjønnsmessig bli fordelt på de aktuelle underentreprenører/leverandører.

UE skal sikre ved bruk av forsvarlig emballasje og sikring av materialet at det ikke oppstår skader under leveransen, lossing, lagring og etterfølgende håndtering. Det skal dokumenteres ved mottakskontroll at materialene er skadefrie og i henhold til kontraktens krav.

Partene skal gjennom samarbeid og planlegging søke å minimere avfallsmengden. Det skal tilstrebes bruk av returemballasje. Emballasje som ikke kan returneres eller gjenbrukes skal være tydelig merket med fraksjon for videre avfallsbehandling.

Avfall, farlig avfall og andre masser skal behandles i samsvar med avfallsplanen for prosjektet og i henhold til Avfallsforskriften. Alt avfall etter eget arbeid skal kildesorteres iht. prosjektets avfallsplan og krav fra Byggherren. Avfall skal gjenvinnes når det er mulig. Avfall som ikke kan gjenvinnes skal gis en forsvarlig sluttbehandling.

På CASs prosjekter er det et krav at sorteringsgraden er på minimum 80 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt avfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Normalt skal det sorteres i følgende fraksjoner; farlig avfall, metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE – avfall med mindre annet er angitt i kontrakten, herunder Byggherren / CAS sin avfallsplan. Asfalt, forurenset masse og overflødig rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.

Rivearbeider inkluderer bort-transport og avfallsbehandling.

Merkostnader / - arbeid som CAS får som følge av at avfallet ikke håndteres i henhold til denne avtale belastes UE med kr. 850,- eks. mva. pr. time for rydding og sortering, i tillegg til tommekostnader og gebyrer for avfall som ikke er kildesortert.

9.5 Hensyn til omgivelsene – forholdet til tredjeperson

UE skal under utførelse av kontraktsarbeidet utvise tilbørlig hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødig av støv, støy, rystelser etc. Krav mot CAS som følge av at UE ikke har oppfylt sine forpliktelser til å ivareta omgivelser og ytre miljø, skal dekkes av UE.

9.6 Maskiner og utstyr

UE skal fortrinnsvis benytte moderne anleggsmaskiner og utstyr med lav forbruk og støynivå der det er mulig. Utstyr skal være egnet for tiltenkt bruk og sikre en trygg og effektiv gjennomføring av kontraktsarbeidet. Utstyr skal kun brukes av arbeidstakere som har dokumentert produktspesifikk opplæring i bruk. UE er ansvarlig for at forskriftene og eventuelle tilleggskrav i hovedkontrakten til enhver tid er oppfylt.

All tomgangskjøring på anleggsområdene til CAS er forbudt, med mindre det kreves av driftsrelaterte hensyn.

UE skal ha rutiner for daglig og periodisk ettersyn og vedlikehold samt sertifisering dersom det er pålagt. Gjennomføring av ettersyn, vedlikehold og sertifisering skal kunne dokumenteres ved forespørsel ved at dokumentasjon er tilgjengelig i maskinen. I prosjekter som benytter systemet «Maskinregisteret» fra Stiftelsen Maskinregisteret (SFS), plikter UE å registrere alle maskiner inn i Maskinregisteret og dokumentere vedlikehold og produktspesifikk opplæring der. For mer informasjon om Maskinregisteret, se <http://sfs.no/styled-6/index.html>. For utenlandske maskiner og arbeidstakere, kan kompetansen og maskinspesifikasjonene kun konverteres gjennom Retningslinjer for konvertering av utenlandske kompetansebevis/ Guidelines for converting foreign certificates som finnes på Arbeidstilsynets hjemmesider, <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/maskiner/utenlandske-kompetansebevis-for-truck-kran-og-masseforflyttingsmaskiner/>.

Kostnadene ved å registrere en maskin i Maskinregisteret et pt. en engangsavgift som dekkes av UE.

10 Kvalitetssikring

10.1 Kvalitetssikring av egne arbeider

UE skal dokumentere at han har et kvalitetssystem som i nødvendig grad ivaretar de krav til kvalitet og dokumentasjon som kontrakten mellom Byggherren og CAS fastsetter. Kvalitetsplan skal overleveres CAS for godkjenning før oppstart. UE må fortløpende påregne å utføre nødvendige endringer i sin kvalitetsplan for tilpasning til CAS sitt KS-system. Mangler i UEs KS-system medfører at CAS uten forutgående varsel kan foreta nødvendig KS-arbeid for UEs regning.

Dokumenttittel:	Vedlegg 2 – HMS, YM og KS (Samfunnsansvar)					
Dokumenteier:						
Revidert dato:	24.03.2023	Versjonsnr:	2	Arkivnøkkel		

KS-sjekkliste og avviksskjema for egne arbeidere leveres fortløpende. Månedrapport iht. CAS sitt KS-rapporterings skjema skal leveres uoppfordret fra UE innen den 1. i hver måned. Avdrag kan ikke kreves betalt før sjekkliste og månedrapport er levert.

UE er forpliktet til å følge CAS sin kontrollplan for prosjektet. UE skal utarbeide egen kontrollplan for egne arbeidere i overensstemmelse med overordnet kontrollplan, hvor aktiviteter og arbeidsoppgaver som skal kontrolleres skal fremgå. I kontrollplanen skal også hyppighet av kontroll fremgå, samt hyppighet av oversendelse av dokumentene for kontrollen til CAS. CAS og UE skal i samarbeid gjennomgå UE sin kontrollplan for å kvalitetssikre at denne har medtatt aktiviteter og arbeidsoppgaver, samt kontrollhyppighet, for å tilfredsstille kravene i hovedkontrakten. Sistnevnte fritar ikke UE for eventuelt ansvar for egenkontroll.

I kontrollplanen skal aktiviteter som er kritiske for HMS og varig kvalitet på ytelsen spesielt identifiseres (betegnet «Kritiske aktiviteter» i kontrollplanen), og det skal etableres egne rutiner for kontroll av disse i samarbeid mellom CAS, rådgiver og UE. For kritiske aktiviteter skal ikke etterfølgende arbeidere påbegynnes før kontroll er gjennomført og sjekket ut av UE, rådgiver og CAS. Kontrollen skal inkludere sjekkliste, geometriske målinger, innmålinger, tredjepartskontroller mv. iht. kontraktens og kontrollplanens krav.

Det ovennevnte fritar ikke UE for ansvar for egen ytelse.

10.2 Hovedentreprenørens revisjonsrett

Dersom CAS med rimelighet mistenker at det foreligger brudd på UE sine forpliktelser etter Avtalen, skal UE snarest stille til rådighet for CAS den dokumentasjon som CAS krever, slik som regnskapsdokumenter, bankkontoutskrifter, fakturaer, styreprotokoller, e-poster, timelister m.v. Dokumentasjonen som CAS krever skal stå i saklig sammenheng med UEs eller dets underentreprenørens arbeid under avtalen eller for øvrig knytte seg til det mulige avtalebruddet.

CAS har rett til å holde tilbake enhver betaling til UE inntil de nærmere omstendigheter tilknyttet det mulige avtalebruddet er avklart.

10.3 FDV- og sluttdokumentasjon

UE skal innledningsvis i prosjektet, bli enige om form, innhold og format på FDV-dokumentasjonen som skal utarbeides gjennom prosjektet og som skal overleveres ved prosjektets avslutning.

UE skal levere endelig FDV- og sluttdokumentasjon for sine arbeidere til CAS senest innen to uker før avslutning av egne arbeidere, men mindre annet er avtalt eller fremgår av kravene i hovedkontrakten mellom CAS og Byggherren. CAS overtar ikke arbeidene fra UE før tilfredsstillende FDV-dokumentasjon foreligger. Dersom FDV-dokumentasjon ikke utarbeides og oversendes av UE, vil CAS for UEs egen regning utarbeide FDV på vegne av UE. Kostnadene ved dette vil motregnes fra UE sitt sluttoppgjør. Overtakelse skjer da først ved overtakelse mellom CAS og Byggherren.

Dersom avvik og mangler i dokumentasjonen påpekes, skal disse rettes opp fortløpende og senest to uker etter at disse er avdekket. CAS krever dokumentasjonen levert i en avtalt mappestruktur.

UE skal, dersom ikke annet er avtalt, dokumentere at prosjekterte løsninger, herunder modeller, resepter, datablader, tegninger og tilhørende data, er utført i henhold til kontraktens bestemmelser.

All FDV- og sluttdokumentasjon skal leveres på norsk. All dokumentasjon skal leveres elektronisk i søkbart html- eller pdf-format. Modeller og tegninger leveres både på originalformat, i LandXML, dwg-format og pdf-format. Leveransen av dokumentasjon skal ha en struktur med logisk og tabellarisk oppbygging.

11 Videreføring til UEs underliggende ledd

UE forplikter seg til å videreføre herværende forpliktelser til alle underliggende kontraktsledd.